

مروری بر بکارگیری فناوری مایکروویو در خشک کردن فرآورده‌های کشاورزی و پروتئینی

سودابه فتاحی^۱، فاروق شریفیان^{۲*}

۱. دانشجوی دکتری گروه مهندسی مکانیک بیوسیستم، دانشگاه ارومیه (fattahi.soodabeh@gmail.com)

۲. استادیار گروه مهندسی مکانیک بیوسیستم، دانشگاه ارومیه (f.sharifian@urmia.ac.ir)

چکیده

امروزه با بالا رفتن سطح استانداردهای زندگی و افزایش آگاهی مردم، بکارگیری روش‌های نوین نگهداری مواد غذایی به منظور حفظ کیفیت و ارزش‌های غذایی آن برای سلامت عمومی افراد در سراسر جهان ضروری است. خشک کردن بعنوان یکی از روش‌های اساسی در نگهداری مواد غذایی بشمار می‌رود. روش‌های سنتی خشک کردن بدلیل زمانبر بودن، بازده کم انرژی، کاهش قابل توجه کیفیت محصول به سبب از بین رفتن عناصر ریز مغذی و تخریب رنگ و در نتیجه افزایش ضایعات محصول، چندان کارآمد نیست. این بررسی با معرفی فناوری نوین مایکروویو به منظور صرفه‌جویی در مصرف انرژی، کنترل خودکار فرآیند، کاهش زمان خشک کردن، افزایش راندمان انرژی و جلوگیری از مشکلات زیست محیطی تا حدودی معایب روش‌های سنتی را رفع نماید. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی اثرات خشک کردن به روش مایکروویو بر روی تغییرات پارامترهای مختلف محصولات کشاورزی و پروتئینی انجام گرفته است.

کلمات کلیدی:

خشک کردن، مایکروویو، محصولات کشاورزی، مواد پروتئینی

*نویسنده مسئول: فاروق شریفیان، استادیار گروه مهندسی مکانیک بیوسیستم، دانشگاه ارومیه (f.sharifian@urmia.ac.ir)

مروری بر بکارگیری فناوری مایکروویو در خشک کردن فرآورده‌های کشاورزی و پروتئینی

مقدمه

میوه‌ها، سبزیجات و گیاهان نقش بسیار مهمی در تأمین مواد مغذی مورد نیاز برای سلامت افراد جامعه دارند [۱۷]. فرآورده‌های گوشتی نیز اساساً حاوی عناصر معدنی آهن، روی، فسفر و منیزیم به همراه ویتامین B₁، B₆، B₁₂ و ویتامین A هستند. این ترکیبات غنی موجود در گوشت موجب می‌شود که محصولات گوشتی به عنوان مهمترین مواد مغذی شناخته شوند. گوشت‌ها ارزش بیولوژیکی بالایی داشته و منبع با کیفیتی برای تامین پروتئین هستند. از این رو مصرف فرآورده‌های گوشتی فواید بسیاری برای سلامتی به همراه دارد. از طرف دیگر، گوشت‌ها بدلیل فعالیت آبی زیاد جزء محصولات فسادپذیر هستند. بنابراین افزایش ماندگاری یک محصول گوشتی بسیار حائز اهمیت است [۵۲]. لازم به ذکر است که سالانه به میزان ۱/۳ میلیارد تن مواد غذایی به سبب عدم فرآوری و نگهداری مناسب از بین می‌رود [۲۴]. رطوبت بالای مواد غذایی خام موجب فسادپذیری بالای آن می‌شود. خشک کردن با کاهش سطح رطوبت منجر به کاهش فساد فیزیکی، بیوشیمیایی و میکروبیولوژیکی محصولات غذایی می‌شود و شرایط نگهداری ایمن و طولانی مدت آن را فراهم می‌نماید، خشک کردن همچنین موجب کاهش قابل توجهی در وزن و حجم، به حداقل رساندن اندازه بسته‌بندی، هزینه‌های نگهداری و حمل و نقل می‌شود [۷۰]. خشک کردن گوشت به دلیل تمامی اثرات مثبتی که دارد و از دوران باستان تاکنون گسترش یافته است [۵۲]. همینطور خشک کردن جزء مهمترین فرآیندهای مربوط به نگهداری سبزیجات و گیاهان دارویی است که ایمنی میکروبی آن‌ها را فراهم نموده و روشی سودمند در سراسر جهان بشمار می‌رود [۲۱] و [۵۷]. خشک کردن علاوه بر رطوبت داخل محصول، ممکن است بر ویژگی‌های شیمیایی، بیولوژیکی و فیزیکی محصولات غذایی شامل گرانشی، سختی، فساد میکروبی، عطر، فعالیت آنزیمی، طعم و دلپذیری بودن تأثیر بگذارد [۳۹]. عملیات خشک کردن نامناسب ممکن است اثرات نامطلوبی را بر روی خصوصیات مذکور داشته و همچنین ممکن است کیفیت اندازه‌گیری شده محصول به روش ارزیابی حسی را تحت تأثیر قرار دهد [۳]. به منظور تولید یک محصول با کیفیت بالا و صرفه جویی در مصرف انرژی، بررسی سینیتیک خشک کردن از طریق فاکتورهای درجه حرارت و زمان خشک کردن ضروری است [۵۶]. خشک کردن در آفتاب و آون بعنوان ساده‌ترین روش‌های فرآوری مواد خام اولیه بوده که تولیدکنندگان اغلب در شرایط بهداشتی نامناسب استفاده می‌کنند [۱۶]. خشک کردن با جریان هوای گرم از پرکاربردترین روش‌های خشک کردن مواد غذایی و محصولات کشاورزی است [۱۵]. خشک کردن به روش طبیعی و هوای گرم در عین سادگی و اقتصادی بودن، زمانبر است، همچنین بدلیل تخریب رنگ و از بین رفتن مواد مغذی کیفیت محصول بسیار کاهش می‌یابد [۳۶]. فرآیند خشک کردن با وجود ساده بودن، نیازمند کنترل دقیق و بررسی شرایط محصول در طی فرآیند دارد و بکارگیری روش‌های نامناسب علاوه بر افت شدید کیفیت محصول نهایی، ضررهای مالی برای تولیدکننده را بدنبال خواهد داشت. از این رو اخیراً نیاز و تقاضای مصرف‌کنندگان منجر به انجام مطالعات فراوانی در زمینه طراحی و بهینه‌سازی سیستم‌های خشک‌کن در صنایع فرآوری مواد غذایی شده است [۲]. نوع و شرایط خشک کردن بر پارامترهای کیفی محصول مانند رنگ، چروکیدگی، ظرفیت بازجذب، بافت و ویتامین‌ها، میزان انرژی مصرفی و راندمان خشک‌کن تأثیر دارد [۶]. در سال‌های اخیر کشورهای مدرن با هدف افزایش راندمان بهره‌وری انرژی و کاهش زمان مصرفی و افزایش کیفیت محصول، فناوری‌های پیشرفته‌تری از جمله فناوری‌های مایکروویو و مادون قرمز را به منظور خشک کردن محصولات کشاورزی بکار می‌برند [۷]، [۵۵] و [۶۳]. حرارت‌دهی سریع و مؤثر فناوری‌های مادون قرمز و مایکروویو نسبت به جریان هوای گرم مورد توجه محققان و فرآوران صنعت غذا، قرار

گرفته است. گرمایش مایکروویو نسبت به گرمایش مادون قرمز یکنواخت تر و سریع تر بوده و عمق نفوذ بیشتری به درون مواد غذایی دارد [۲۷].

از این رو در این مطالعه تاثیر خشک کردن با فناوری مایکروویو بر روی ویژگی های گوناگون محصولات کشاورزی و مواد پروتئینی بررسی شده است و هدف آن برجسته کردن مزایای بالقوه این روش در زمینه خشک کردن است.

امواج مایکروویو

امواج مایکروویو همانند نور مرئی از جنس امواج الکترومغناطیسی بوده، فرکانس این امواج بسیار بالا و طول موجشان بسیار کوتاه است [۶۱]. فرکانس تابش الکترومغناطیسی امواج مایکروویو در محدوده ۳۰۰ مگاهرتز - ۳۰۰ گیگاهرتز و طول موج ۱ میلی متر - ۱ متر قرار دارد. انرژی امواج الکترومغناطیسی از طریق فضاها با استفاده از میدان های الکتریکی و مغناطیسی متغیر در زمان انتشار می یابد [۱۹]. دستگاه های مایکروویو خانگی عموماً با فرکانس ۲/۴۵ گیگاهرتز کار می کنند، در حالی که سیستم های مایکروویو صنعتی در فرکانس های ۹۱۵ مگاهرتز و ۲/۴۵ گیگاهرتز کار می کنند [۱۳].

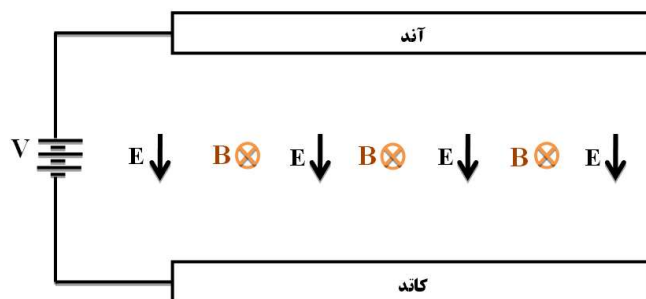
امواج مایکروویو در مسیر حرکت، جذب محصولات کشاورزی و مواد غذایی که حاوی آب هستند، می شوند [۶۱]. نفوذ امواج مایکروویو به داخل ماده توسط پدیده گرمایش حجمی انجام می گیرد [۶۵]. دو مکانیسم اصلی گرمایش مایکروویو مواد غذایی، مکانیسم های دو قطبی و یونی هستند. وجود رطوبت یا آب بدلیل خاصیت دو قطبی بودن آب و تشکیل میدان الکتریکی در حال نوسان روی مولکول های آب منجر به گرمایش دی الکتریک می شود [۱۴]. ماهیت دو قطبی مولکول های آب موجب می شود که این مولکول ها میدان الکتریکی را که در فرکانس بسیار بالا متناوب است، دنبال کنند. برای فرکانس مایکروویو متداول ۲/۴۵ گیگاهرتز، میدان الکتریکی ۲/۴۵ میلیارد بار در ثانیه نوسان می کند و موجب حرکت دو قطبی ها با آن می شود [۳۴]. چرخش مولکول ها منجر به ایجاد اصطکاک و گرما در داخل مواد غذایی شده و همین اصطکاک موجب افزایش سریع دمای مواد غذایی و در نتیجه خشک شدن آن می گردد [۶۸]. مواد غذایی به خصوص میوه ها و سبزیجات حاوی تقریباً ۸۰٪ آب دو قطبی هستند، در نتیجه مایکروویو می تواند گرمای حجمی قابل توجهی در آن ها ایجاد نماید. در مکانیسم رسانایی یونی، به خصوص در غذاهای شور، یون ها تحت تأثیر جابجایی میدان الکتریکی منتقل شده و گرما تولید می کنند [۳۵]. بنابراین گرمایش مایکروویو نیز ممکن است به دلیل انتقال نوسانی یون ها در داخل غذا ایجاد شود که در حضور میدان الکتریکی نوسانی با فرکانس بالا گرما را ایجاد می کند [۱۴]. مهمترین عوامل موثر بر گرمایش مایکروویو و توزیع گرمای آن شامل ویژگی های دی الکتریک و عمق نفوذ می باشند [۹]. با قرار گرفتن مواد با خواص دی الکتریکی متفاوت در معرض امواج مایکروویو، این امواج به صورت انتخابی با موادی که ضریب افت بالاتری دارند درگیر می شوند [۶۱]. انرژی مایکروویو به منظور افزایش انرژی گرمایی به طور مستقیم با مولکول های قطبی آب اثر متقابل دارد که موجب کاهش قبل توجه زمان خشک کردن می شود [۴۲]. از مهمترین مزیت های گرمایش مایکروویو می توان به گرمایش سریع و انتخابی، توزیع گرمای یکنواخت، طراحی مدولار منعطف، کاربردهای سازگار با محیط زیست، روشن و خاموش شدن سریع و راندمان بالای آن اشاره نمود [۲۸]، [۴۷]، [۵۳]، [۵۴] و [۵۹].

مطابق رابطه (۱) که در آن E_w انرژی موج بر حسب (J)، h ثابت پلانک (6.626×10^{-34}) بر حسب (J s)، C سرعت موج بر حسب ($m s^{-1}$)، λ طول موج بر حسب (m) را نشان می دهد، امواج مایکروویو حامل انرژی زیادی

هستند؛ بنابراین این امواج در صنایع غذایی، شیمی، پزشکی و ارتباطات کاربرد گسترده‌ای دارند [۱۰]. در سال‌های اخیر استفاده از گرمایش میکروویو برای فرآوری مواد غذایی بسیار افزایش یافته است. از عمده‌ترین کاربردهای گرمایش میکروویو در زمینه فرآوری مواد غذایی می‌توان فرآیند خشک کردن، پاستوریزاسیون، استریلیزاسیون، ذوب شدن، تعدیل، پخت مواد غذایی و غیره را نام برد [۲۳] و [۴۱].

$$E_w = \frac{hc}{\lambda} \quad (1)$$

به منظور ایجاد امواج میکروویو در توان‌های بالا، لامپ‌های میدان متقاطع بکار می‌روند که متشکل از تمامی لامپ‌هایی هستند که میدان الکتریکی و مغناطیسی را در فضای داخل لامپ همدیگر قطع نموده و بر هم عمود می‌باشند که مجموعه حاضر بعنوان لامپ‌های مگنترون شناخته می‌شوند. تولید میدان الکتریکی در فضای داخلی این لامپ‌ها با استفاده از آند و کاتد انجام می‌شود که از یک منبع الکتریکی تغذیه می‌شوند. جهت این میدان الکتریکی از آند به سمت کاتد می‌باشد. با استفاده از آهنربا می‌توان میدان مغناطیسی را عمود بر میدان الکتریکی ایجاد نمود که جهت آن از قطب N به S آهنربا است (شکل ۱). در زمان تغذیه این لامپ بوسیله یک مدار ولتاژ بالا، مجموعه‌ای از الکترون‌ها در درون فضای لامپ مگنترون قرار گرفته و نیرویی بر اساس (روابط ۲ و ۳) توسط میدان الکتریکی و مغناطیسی بر این الکترون‌ها وارد می‌شود که در آن نیروی F_e نیروی وارده بر الکترون از طرف میدان الکتریکی بر حسب مقدار بار الکترون (e ، مقدار بار الکترون $(1.602 \times 10^{-19} \text{ C})$ ، شدت میدان الکتریکی بر حسب (V m^{-1}) ، F_m نیروی وارده بر الکترون از طرف میدان مغناطیسی بر حسب (N) ، V_e سرعت حرکت الکترون در داخل میدان مغناطیسی بر حسب (m s^{-1}) و H میدان مغناطیسی بر حسب (T) . برآیند نیروهای وارده بر الکترون موجب شتاب‌گیری الکترون‌ها شده و از طریق آنتن لامپ مگنترون به فضا ساطع می‌شوند [۱].

شکل ۱: میدان الکتریکی و مغناطیسی در فضای لامپ مگنترون

$$F_e = -e \cdot E \quad (2)$$

$$F_m = -e \cdot V_e \times H \quad (3)$$

خشک کن مایکروویو

خشک کردن از مهمترین فرآیندها در صنایع شیمیایی، کشاورزی، بیوتکنولوژی، غذا، پلیمر، سرامیک، دارو، کاغذ، فرآوری مواد معدنی و چوب بشمار می‌رود. فرایندهای انتقال حرارت و جرم بطور همزمان به منظور حذف رطوبت انجام می‌گیرد که موجب انتقال رطوبت داخل مواد به سطح آن و در نهایت خروج آب مواد می‌گردد [۴۳] و [۴۶]. این عملیات به دلیل بهره‌وری کم انرژی در خشک کردن هوای گرم همرفت سستی، یکی از فرآیندهای پرمصرف است. در سیستم‌هایی که سرعت خشک شدن پایین است، ممکن است زمان طولانی تری برای خشک شدن همرفتی نیاز باشد. بنابراین، برای غلبه بر این مشکل خشک شدن، به ویژه در طی سال‌های اخیر به خشک کردن با روش مایکروویو توجه زیادی شده است [۳۱]. این خشک کن‌ها از نوع تابشی هستند که امواج آن همانند نور مرئی از جنس امواج الکترومغناطیس بوده و فرکانس و توان تشعشی متفاوتی با هم دارند. همچنین این امواج دارای فرکانس بالا و طول موج کوتاهی هستند [۲۲] و [۳۳].

در خشک کن‌های مایکروویو، امواج توسط لامپ مگنترون که مولد مایکروویو می‌باشد، به داخل محفظه محصول که به منظور جلوگیری از خروج امواج از جنس فلز ساخته شده است، وارد می‌شود. امواج با بازتاب‌های متوالی از دیواره‌های فلزی محفظه جذب محصول می‌شود. خشک کن مایکروویو بر پایه گرمایش حجمی در محصول کار می‌کند که براساس برهم کش بین مایکروویو و محصول می‌باشد و سازوکار آن با انتقال حرارت رسانشی و همرفتی تفاوت دارد [۶۲]. بنابراین، جهت انتقال حرارت در خشک کن مایکروویو با خشک کردن به روش همرفت سستی که در آن حرارت از محیط گرمایی خارجی به داخل محصول منتقل می‌شود متفاوت است [۳۱]. در خشک کن مایکروویو، تأثیر میدان الکترومغناطیسی روی ماده موجب می‌شود که مولکول‌های آب موجود در ماده در هر ثانیه مرتعش شوند. این ارتعاش و انرژی حاصل از آن منجر به تبخیر هر چه سریعتر رطوبت موجود در مواد می‌شود [۱۸] و [۳۰]. در حال حاضر فناوری مایکروویو بعنوان منبع جذاب انرژی حرارتی برای خشک کردن بشمار می‌رود، زیرا زمان لازم برای خشک شدن را کاهش داده که این امر منجر به کاهش قابل توجهی در میزان مصرف انرژی در طی فرآیند خشک کردن شده است. همچنین کیفیت بالای محصول خشک شده نسبت به سایر روش‌های متداول خشک کردن مزیت دیگر این روش می‌باشد. تمرکز انرژی موجب شده که این سیستم تنها ۲۰ تا ۳۵ درصد نسبت به سایر روش‌های خشک کردن فضا نیاز داشته باشد. بدلیل مزایای ذکر شده این روش کاربرد گسترده در صنایع شیمیایی، اتومبیل سازی و به ویژه صنایع غذایی پیدا کرده است [۲۶] و [۴۰].

در مجموع روش خشک کردن مایکروویو شامل سه بازه زیر است:

۱. بازه زمانی گرم شدن محصول: در این بازه تبدیل انرژی مایکروویو به انرژی گرمایی در داخل محصول انجام می‌گیرد که منجر به بالا رفتن دمای محصول می‌شود. با خارج شدن فشار بخار آب از حد طبیعی در داخل محصول، رطوبت نمونه با آهنگ نسبی کاهش می‌یابد.
۲. بازه زمانی خشک شدن سریع: در این فرآیند دمای محصول تقریباً ثابت باقی مانده و انرژی مایکروویو صرف بخار شدن آب داخل محصول می‌شود.
۳. بازه زمانی خشک شدن با آهنگ کاهشی: در طی این فرآیند رطوبت محصول به طور قابل توجهی کاهش یافته و انرژی لازم برای تبخیر رطوبت از انرژی گرمایی حاصل از انرژی مایکروویو کمتر است. در این حالت امکان افزایش دمای داخل محصول به بالاتر از دمای جوش آب وجود دارد. در این صورت با افزایش تدریجی دمای محصول محصول دچار سوختگی خواهد شد. با کاهش میزان رطوبت محصول، تبدیل انرژی مایکروویو به گرما

کاهش می‌یابد زیرا در رطوبت پایین نمونه، تاثیر انرژی گرمایی امواج مایکروویو بر روی مولکول‌های آب، موجب کاهش انرژی گرمایی می‌شود [۴۲].

مزایا و معایب خشک کن مایکروویو

با توجه به تحقیقات متعدد انجام گرفته در زمینه استفاده از فناوری مایکروویو به منظور خشک کردن محصولات غذایی مختلف، محققان فاکتورهای متفاوتی را بعنوان مزایا و معایب بکارگیری این روش در مقایسه با سایر روش‌های خشک کردن عنوان نموده اند. همانطور که در جدول (۱) آورده شده است، در اکثر مطالعات انجام گرفته [۳۸]، [۵۳]، [۴۵]، [۶۰]، [۸]، [۳۷]، [۶۶]، [۵۰]، [۶۹]، [۵] و [۲۹]، محققان در مورد کاهش زمان خشک شدن بعنوان مزیت استفاده از این روش اتفاق نظر دارند. همچنین در مطالعات [۳۶]، [۸]، [۳۷]، [۶۶]، [۵] و [۲۹]، افزایش کیفیت محصول بعنوان یک پارامتر بسیار مهم در مورد محصول خشک شده نهایی از مزایای این روش گزارش شده است.

جدول ۱: مزایا و معایب خشک کن مایکروویو

مزایا	منابع
عملکرد در دماهای پایین، صرفه جویی در مصرف انرژی، کنترل خودکار فرآیند، کاهش زمان خشک شدن، افزایش راندمان انرژی و جلوگیری از مشکلات زیست محیطی	[۳۸] و [۵۳]
زمان خشک شدن کوتاه تر، انعطاف پذیری بالاتر، پایداری میکروبی و یا غیرفعال سازی آنزیم	[۴۵] و [۶۰]
بهبود کیفیت محصولات خشک شده	[۳۶]
زمان کم خشک شدن، اتلاف یکنواخت گرما، کیفیت بالای محصول نهایی، مصرف پایین انرژی	[۸]، [۳۷] و [۶۶]
نرخ گرمایش بالا، کاهش قابل توجه در زمان پخت و پز، گرمایش یکنواخت تر، کاربری ایمن، سهولت کار و نیاز به تعمیر و نگهداری پایین	[۵۰] و [۶۹]
گرمایش حجمی و سریع، کاهش زمان و مصرف انرژی، افزایش کیفیت محصول خشک شده تسهیل و ارتقاء فرآیند خشک کردن	[۵] و [۲۹]
معایب	
تبدیلات شیمیایی و واکنش‌های نامطلوب (کاهش ویتامین ها و قهوه ای شدن)	[۶۰]

کاربرد فناوری مایکروویو در خشک کردن محصولات کشاورزی و پروتئینی

از گذشته‌های دور مردم از خشک کردن برای نگهداری خرما، انجیر، زردآلو، انگور، گیاهان، هویج، ذرت، شیر، گوشت و ماهی استفاده می‌کنند [۴]. گوشت به دلیل اینکه منبع غنی از پروتئین، ویتامین و سایر مواد مغذی سودمند برای سلامت افراد است تقاضای بالایی در سراسر جهان دارد [۴۹]. به منظور نگهداری و فرآوری فرآورده‌های گوشتی بکارگیری روش‌های سریع، ساده، اقتصادی و تجدیدپذیر برای خشک کردن گوشت ضروری است [۵۲]. همینطور در میوه‌های خشک و سبزیجات ماندگاری بالاتر، تنوع محصول و کاهش قابل توجه حجم موجب کاربرد وسیع این محصولات شده است [۵۸]. خشک کردن میوه‌ها و سبزیجات به روش‌های مختلف انجام می‌شود. مرسوم‌ترین روش خشک کردن، روش همرفتی است که از معایب عمده این روش راندمان پایین انرژی و زمانبر بودن در طی دوره شیب نزولی است. هدایت حرارتی پایین مواد غذایی در این دوره موجب کاهش انتقال حرارت به قسمت‌های داخلی نمونه می‌شود [۲۰] و [۶۴]. با توجه به اینکه اصلی‌ترین هدف در فرآیند خشک کردن، دستیابی به بالاترین کیفیت محصول خشک شده در کوتاهترین زمان ممکن با حداقل هزینه و بالاترین راندمان می‌باشد، این امر محققان و صنعت را متقاعد به بکارگیری فناوری مایکروویو در زمینه خشک کردن نموده و موجب شده تا در سال‌های اخیر انرژی مایکروویو به عنوان یک جایگزین مناسب برای روش‌های متداول حرارت‌دهی در صنعت فرآوری محصولات کشاورزی بکار رود [۱۱].

لذا در ادامه به مطالعاتی که اخیراً با فناوری مایکروویو، در زمینه خشک کردن محصولات کشاورزی و پروتئینی انجام گرفته اشاره می‌شود:

شریفیان و همکاران (۲۰۱۵) از انرژی مایکروویو در ۵ سطح توان مخصوص ۰/۵، ۱، ۱/۵، ۲ و ۳ W/g و ۶ و ۲/۵ نسبت پالسی ۱/۵، ۲، ۳، ۴ و ۵ به منظور خشک کردن انجیر استفاده نمودند. با توجه به نتایج بدست آمده افزایش توان مایکروویو و کاهش نسبت پالسی موجب کاهش زمان فرآیند و مصرف انرژی مخصوص می‌شود. به این صورت که در نسبت پالسی ۱/۵ با بالا بردن توان مخصوص مایکروویو از ۰/۵ W/g به ۲/۵ W/g زمان فرآیند و انرژی مخصوص مصرفی به ترتیب به ۳۶۶ min و ۵/۸۴۴ MJ و ۲/۹۰۷ MJ تنزل پیدا کرد [۵۱]. حاضر وظیفه و همکاران (۲۰۱۷)، از دو روش مایکروویو و جریان هوای گرم برای خشک کردن برش‌هایی از سیب رقم گلدن دلشیز تا رطوبت (w.b) ۲۰ درصد و مطالعه سینتیک و بازده خشک کردن فرآیند استفاده نمودند. نتایج نشان داد که در روش خشک کردن مایکروویو نسبت به جریان هوای گرم زمان فرآیند، ۸۰ درصد کاهش، بازده خشک کردن ۹۹ درصد افزایش و هزینه‌های انرژی مصرفی ۶۰ درصد کاهش یافته‌اند. همچنین با توجه به بررسی‌های کیفی انجام گرفته، نمونه‌های خشک شده به روش مایکروویو کیفیت مطلوب‌تری نسبت به روش هوای گرم داشتند [۲۶]. همچنین در مطالعه دیگری که توسط حاضر وظیفه و همکاران (۲۰۱۸) با بکارگیری فناوری مایکروویو با توان مخصوص ۱/۵ W/g در چهار نسبت پالسی ۱/۵، ۲/۵، ۴/۵ و ۱۰ بر روی حبه‌های قند انجام شد، سینتیک خشک شدن، دمای نمونه در طی فرآیند خشک کردن، ضریب نفوذ مؤثر رطوبت و مصرف انرژی مخصوص مورد بررسی شد. براساس نتایج آزمایش، با کاهش نسبت پالسی، زمان فرآیند و مصرف انرژی مخصوص کاهش و ضریب نفوذ مؤثر رطوبت و دمای حبه قندها

در طول فرآیند افزایش می‌یابد [۲۵]. در تحقیقی پو و همکاران (۲۰۱۶)، تأثیر رطوبت نسبی بر سرعت خشک شدن و کیفیت هویج خشک شده با روش مایکروویو مورد بررسی قرار گرفت. براساس نتایج بدست آمده، بهترین کیفیت محصول با استفاده از روش آب مکمل که از طرح‌های جریان هوا با شتاب و سرعت پایین پیروی می‌کند، حاصل می‌شود. اگر کیفیت محصول مهمترین فاکتور باشد، باید از طرح‌هایی با سرعت بالای جریان و شتاب پایین هوا اجتناب نمود. اگر سرعت خشک شدن مدنظر باشد، طرح‌هایی با سرعت هوای بالا پیشنهاد می‌شود [۴۸]. فرآیند خشک شدن لایه نازک سیب توسط زارعین و همکاران (۲۰۱۵)، در یک خشک‌کن مایکروویو در فرکانس ۲۴۵۰ MHz و سطح توان ۲۰۰، ۴۰۰ و ۶۰۰ W انجام شد. نفوذپذیری موثر رطوبت با استفاده از قانون دوم فیک برای نمونه‌های سیب بین $10^{-7} \times 3/93$ و $10^{-6} \times 2/27$ m^2s^{-1} تعیین شد. انرژی فعال‌سازی برای نفوذ رطوبت $12/15$ W/g محاسبه شد. حداکثر راندمان انرژی برای نمونه‌های خشک شده در توان ۶۰۰ W، ۵۴/۳۴ درصد و حداقل مقدار آن در توان ۲۰۰ W، ۴۲/۱۷ درصد بدست آمد [۶۷]. در مطالعه‌ای دیگر برای رسیدن به حداکثر قدرت جواهرزنی، حداقل زمان خشک شدن و همچنین حداکثر درجه حرارت بدون کاهش قابلیت زنده‌ماندن دلنه‌های ذرت به روش مایکروویو خشک گردید. روش‌های مختلف خشک کردن شامل خشک کردن دما ثابت در دمای ۴۰، ۵۰، ۷۰، ۹۰ و ۱۰۰°C خشک کردن مایکروویو با توان متناوب؛ و خشک کردن مایکروویو با توان ثابت ۲، ۳، ۴ و ۵ W/g با محتوای رطوبتی اولیه (wb) ۳۳ درصد و محتوای رطوبتی نهایی (wb) ۱۶ درصد، بکار رفت. حداقل زمان خشک شدن در توان ثابت ۴ W/g که در آن قدرت جواهر زنی صفر درصد است، بدست آمد. روش بهینه برای خشک کردن دانه ذرت با حفظ نرخ جواهرزنی بالا در توان متناوب ۴ W/g خشک کن مایکروویو بود که برای خشک کردن از محتوای رطوبتی (wb) ۳۳ درصد به (wb) ۱۶ درصد، ۱۱۰ دقیقه طول کشید. درصد جواهر زنی توان متناوب ۴ W/g، ۹۳.۳ درصد بود. حداکثر دمای مجاز دلنه‌های ذرت هنگام قرار گرفتن در معرض توان مایکروویو متناوب در حداکثر قدرت جوله زنی ۶۷°C بود [۴۴].

در تحقیقی اثرات سطوح مختلف توان ۹۰، ۱۸۰، ۲۷۰ و ۳۶۰ W خشک کن مایکروویو بر روی سینتیک خشک کردن و مصرف انرژی مخصوص نمونه‌های گوشتی شامل ماهی، مرغ و گوشت گاو مورد مقایسه و بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که با افزایش توان مایکروویو، زمان خشک کردن کاهش یافت و فیله‌های ماهی در مدت زمان کوتاه‌تری نسبت به نمونه مرغ و گوشت گاو خشک شدند. ضرایب انتشار موثر رطوبت برای همه نمونه‌های گوشت بین $10^{-7} \times 1/74$ و $10^{-7} \times 16/4$ m^2s^{-1} بدست آمد. انرژی فعال‌سازی برای گوشت مرغ، ماهی و گاو به ترتیب $14/59$ W/g، $79/147$ W/g و $140/81$ W/g محاسبه شد. حداکثر و حداقل مصرف انرژی به ترتیب در فرآیند خشک کردن مرغ با ۹۰ W و در فرآیند خشک کردن ماهی در ۳۶۰ W مشاهده شد. سطح توان مایکروویو عامل اصلی تأثیرگذار بر تغییر رنگ مواد در طی فرآیند خشک کردن است، بطوریکه بیشترین و کمترین مقدار ΔE به ترتیب مربوط به نمونه مرغ و ماهی است [۳۲]. در مطالعه دیگری محققان تأثیر خشک شدن ماهی ساردین به روش مایکروویو بر سرعت خشک شدن، نفوذپذیری موثر و مصرف انرژی در چهار سطح توان مایکروویو ۲۰۰، ۳۰۰، ۴۰۰ و ۵۰۰ W مورد بررسی قرار دادند. با توجه به نتیجه آزمایش، با افزایش توان ورودی، محتوای رطوبتی از ۲/۷۶ به ۰/۰۱ (به صورت خشک) و زمان خشک شدن نمونه‌ها از ۹/۵ به ۴/۲۵ min کاهش پیدا کرد. همچنین خشک شدن نمونه‌های ماهی در طی شیب نزولی اتفاق افتاد و توسط انتشار رطوبت کنترل شد. نفوذپذیری موثر از $7/158 \times 10^{-8}$ تا 10^{-8} m^2s^{-1} در محدوده توان مایکروویو متغیر بود. تفاوت معنی داری بین مصرف انرژی مخصوص ماهی ساردین

خشک شده توسط مایکروویو ($\alpha = 0.05$) مشاهده نشد. با این حال، حداقل مصرف انرژی مخصوص MJ/kg water $3/78$ در سطح توان 500 W مایکروویو بدست آمد [۱۲].

نتیجه گیری

در سال های اخیر، فناوری مایکروویو به عنوان روشی کارآمد در زمینه خشک کردن مواد غذایی شناخته شده است، در نتیجه کاربرد آن به طور گسترده افزایش یافته است. عملکرد این روش خشک کردن از طریق تابش امواج الکترومغناطیسی در یک دامنه فرکانس مشخص به داخل مواد می باشد. این فناوری نوین با مزایای بسیار آن می تواند با موفقیت جایگزین روش های سنتی خشک کردن شود. در مقاله حاضر آخرین مطالعات انجام گرفته در زمینه کاربرد فناوری مایکروویو در خشک کردن فرآورده های کشاورزی و پروتئینی آورده شده است. یافته ها تاثیر این روش در مورد خشک کردن محصولات کشاورزی و مواد پروتئینی اثبات کرد. به دلیل صرفه جویی در مصرف انرژی، کنترل خودکار فرآیند خشک کردن، صرفه جویی در زمان خشک کردن و افزایش راندمان انرژی و جلوگیری از مشکلات زیست محیطی، استدلال گردید که روش مایکروویو در حال حاضر یکی از مهمترین فناوری های مؤثر در زمینه خشک کردن است. در این تحقیق نتیجه گیری شد که روش مایکروویو توانایی بالقوه ای برای تبدیل شدن به یک روش اساسی در صنعت خشک کردن محصولات کشاورزی و مواد پروتئینی را دارد.

مراجع:

۱. رزم پوش، ب. (۱۳۶۸). آشنایی با میکروویو. انتشارات صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران. تهران، ایران.
۲. زیرجانی، ل، توکلی پور، ح، و پدram نیا، ا. (۱۳۸۷). بهینه سازی فرآیند خشک کردن موز با هوای داغ و مایکروویو. مجله علمی پژوهشی علوم غذایی و تغذیه. شماره ۱ سال ششم.
3. Aghbashlo, M., Mobli, H., Rafiee, S., & Madadlou, A. (2012). The use of artificial neural network to predict exergetic performance of spray drying process: A preliminary study. *Computers and Electronics in Agriculture*, 88, 32-43.
4. Aghbashlo, M., Kianmehr, M. H., & Arabhosseini, A. (2009). Performance analysis of drying of carrot slices in a semi-industrial continuous band dryer. *Journal of Food Engineering*, 91(1), 99-108.
5. Al-Harashseh, M., Al-Muhtaseb, A. a. H., & Magee, T. R. A. (2009). Microwave drying kinetics of tomato pomace: Effect of osmotic dehydration. *Chemical Engineering and Processing: Process Intensification*, 48(1):524-531.
6. Alibas, I. (2007). Energy consumption and colour characteristics of nettle leaves during microwave, vacuum and convective drying. *Biosystems Engineering*, 96(4), 495-502.
7. Baysal, T., Icier, F., Ersus, S., & Yildiz, H. (2003). Effects of microwave and infrared drying on the quality of carrot and garlic. *European Food Research and Technology* 218 (1):68-73.
8. Béttega, R., Rosa, J. G., Corrêa, R. G., & Freire, J. T. (2014). Comparison of carrot (*Daucus carota*) drying in microwave and in vacuum microwave. *Brazilian Journal of Chemical Engineering*, 31(2), 403-412.
9. Chandrasekaran, S., Ramanathan, S. and Basak, T., (2013). Microwave food processing—A review. *Food Research International*, 52(1), pp.243-261.
10. Cheng, D. K. (1989). *Field and wave electromagnetics*: Pearson Education India.

11. Cui, Z.-W., Xu, S.-Y., & Sun, D.-W. (2004). Microwave–vacuum drying kinetics of carrot slices. *Journal of Food Engineering*, 65 (2):157-164.
12. Darvishi, H., Azadbakht, M., Rezaeiasl, A., & Farhang, A. (2013). Drying characteristics of sardine fish dried with microwave heating. *Journal of the Saudi Society of Agricultural Sciences*, 12(2), 121-127.
13. Datta, A.K., & Anantheswaran, R.C. (2000). *Handbook of microwave technology for food applications*. New York: Marcel Dekker Inc.
14. Datta, A.K., & Davidson, P.M. (2000). Microwave and radio frequency processing. *Journal of Food Science*, 65, 32-41.
15. Doymaz, İ. (2008). Convective drying kinetics of strawberry. *Chemical Engineering and Processing: Process Intensification*, 47(5), 914-919.
16. Dudaš, S., Šegon, P., Erhatic, R., & Kovačević, V. (2013, April). Influence of drying temperatures on essential oil content in savory *Satureja montana* L.(Lamiaceae). In *Collection of Papers 2nd Conference with International Participation: Environmentalism, Agriculture, Horticulture, Food Production and Processing* (pp. 425-432).
17. Dzida, K., Zawislak, G., Nurzyńska-Wierdak, R., Michałojć, Z., Jarosz, Z., Pitura, K., & Karczmarz, K. (2015). Yield and quality of the summer savory herb (*Satureia hortensis* L.) grown for a bunch harvest. *Acta Sci. Pol. Hortorum Cultus*, 14(3), 141-156.
18. Eren, Ö.; Soysal, Y.; Öztekin, S.; Doğantan, Z.S. (2005). Mikrodalga sistemi ile donatılmış bir bantlı kurutucudamaydanoz kurutulması, III. In *Proceedings of the Tarımsal Ürünleri Kurutma Tekniği Çalıştayı*, Antalya, Türkiye, 2–4 May. (In Turkish)
19. Feng, H., Yin, Y., & Tang, J. (2012). Microwave drying of food and agricultural materials: basics and heat and mass transfer modeling. *Food Engineering Reviews*, 4(2), 89-106.
20. Feng, H., & Tang, J. (1998). Microwave finish drying of diced apples in a spouted bed. *Journal of Food Science*, 63:679–683
21. Ghasemi Pirbalouti, A., Oraie, M., Pouriamehr, M., & Solaymani Babadi, E. (2013). Effects of drying methods on qualitative and quantitative of the essential oil of *Bakhtiari* savory (*Satureja bachtiarica* Bunge.). *Industrial crops and products*, 46, 324-327.
22. Gowen, A. A., Abu-Ghannam, N., Frias, J., and Oliveira, J. (2008). Modeling dehydration and rehydration of cooked soybeans subjected to combined microwave–hot-air drying. *Innovative Food Science & Emerging Technologies*, 9 (1):129-137.
23. Gupta, M., & Wong, W.L.E. (2007). *Microwaves and metals*. Singapore: John Wiley & Sons (Asia) Pte. Ltd.
24. Gustavsson, J., Cederberg, C., Sonesson, U., Van Otterdijk, R., & Meybeck, A. (2011). *Global food losses and food waste*.
25. Hazervazifeh, A., Nikbakht, A. M., Moghaddam, P. A., & Sharifian, F. (2018). Energy economy and kinetic investigation of sugar cube dehydration using microwave supplemented with thermal imaging. *Journal of Food Processing and Preservation*, 42(2), e13504.
26. Hazervazifeh, A., Moghaddam, P. A., & Nikbakht, A. M. (2017). Microwave dehydration of apple fruit: Investigation of drying efficiency and energy costs. *Journal of Food Process Engineering*, 40(3), e12463.

27. Hazervazifeh, A., Nikbakht, A. M., & Moghaddam, P. A. (2016). Novel hybridized drying methods for processing of apple fruit: Energy conservation approach. *Energy*, 103, 679-687.
28. Hu, L., Wang, G., & Wang, Q. (2018). Efficient drying and oxygen-containing functional groups characteristics of lignite during microwave irradiation process. *Drying Technology*, 36(9), 1086-1097.
29. Kahyaoglu, L. N., Sahin, S., & Sumnu, G. (2012). Spouted bed and microwave-assisted spouted bed drying of parboiled wheat. *Food and Bioproducts Processing* 90 (2):301-308.
30. Karaaslan, S., & Tunçer, I.K. (2009). Kırmızı biberin fan destekli mikrodalga ile kurutulmasında kurumakarakteristiklerinin incelenmesi ve uygun kuruma modelinin belirlenmesi. *J. Agric. Nat.* 12(2), 9-16. (In Turkish)
31. Khodabakhshi, A., Mahfeli, M., & Zarein, M. (2015). Investigation of microwave power effects on drying kinetics and energy efficiency of banana samples. *Global Journal of Science Frontier Research*, 15(4), 41-45.
32. Kipcak, A. S., & İsmail, O. (2021). Microwave drying of fish, chicken and beef samples. *Journal of Food Science and Technology*, 58, 281-291.
33. Kouchakzadeh, A., and Shafeei, S. (2010). Modeling of microwave-convective drying of pistachios. *Energy Conversion and Management*, 51 (10):2012-2015.
34. Kumar, C. (2015). Modelling intermittent microwave convective drying (IMCD) of food materials (Doctoral dissertation, Queensland University of Technology).
35. Kumar, C., & Karim, M. A. (2019). Microwave-convective drying of food materials: A critical review. *Critical reviews in food science and nutrition*, 59(3), 379-394.
36. Kumar, V., Sharma, H. K., & Singh, K. (2016). Mathematical modeling of thin layer microwave drying of taro slices. *Journal of The Institution of Engineers (India): Series A*, 97(1), 53-61.
37. Kutlu, N., & İşci, A. (2016). Effect of different drying methods on drying characteristics of eggplant slices and mathematical modeling of drying processes. *Academic Food Journal*, 14(1), 21-27.
38. Lv, W., Fan, G., Lv, X., Lv, X., Hu, M., Zhang, S., Qiu, G., & Bai, C. (2018). Drying kinetics of Philippine nickel laterite by microwave heating. *Dry Technology*, 36:849-858.
39. Maghsoodi, V., Kazemi, A., & Akhondi, E. (2012). Effect of different drying methods on saffron (*Crocus sativus* L) quality. *Iranian Journal of Chemistry and Chemical Engineering*, 31(2), 85-89.
40. Maskan, M. (2000). Microwave/air and microwave finish drying of banana. *Journal of Food Engineering*, 44 (2):71-78.
41. Metaxas, A.C., & Meredith, R.J. (1983). *Industrial Microwave Heating*. London: Peter Peregrinus Ltd.
42. Min, Z., Chunli, L., & Xiaolin, D. (2005). Effects of heating conditions on the thermal denaturation of white mushroom suitable for dehydration. *Drying Technology*, 23(5), 1119-1125.

43. Mujumdar, A.S. (2014). Handbook of Industrial Drying, 4th ed. Boca Raton, FL, USA: CRC Press.
44. Nair, G. R., Li, Z., Garipey, Y., & Raghavan, V. (2011). Microwave drying of corn (*Zea mays* L. ssp.) for the seed industry. *Drying Technology*, 29(11), 1291-1296.
45. Nijhuis, H. H., Torringa, H. M., Muresan, S., Yuksel, C., Leguijt, C., & Kloek, W. (1998). Approaches to improving the quality of dried fruit and vegetables. *Trends in Food Science and Technology*, 9,13-20.
46. Onwude, D.I., Hashim, N., Janius, RB., Nawi, N.M., &Abdan, K. (2016). Modeling the thin-layer drying of fruits and vegetables: A review. *Comprehensive Reviews in Food Science and Food Safety*15: 599-618.
47. Pickles, C. A., Gao, F., & Kelebek, S. (2014). Microwave drying of a low-rank sub-bituminous coal. *Minerals Engineering*, 62, 31-42.
48. Pu, H., Li, Z., Hui, J., & Raghavan, G. V. (2016). Effect of relative humidity on microwave drying of carrot. *Journal of Food Engineering*, 190, 167-175.
49. Ryan, J. T., Ross, R. P., Bolton, D., Fitzgerald, G. F., & Stanton, C. (2011). Bioactive peptides from muscle sources: meat and fish. *Nutrients*, 3(9), 765-791
50. Salazar-González, C., San Martín-González, M. F., López-Malo, A., & Sosa-Morales, M. E. (2012). Recent studies related to microwave processing of fluid foods. *Food and Bioprocess Technology*, 5(1), 31-46.
51. Sharifian, F., Nikbakht, A. M., Arefi, A., & Modarres Motlagh, A. (2018). Experimental assessment of energy and mass transfer in microwave drying of fig fruit.
52. Sokhansanj., S, & Jayas., D.S. (2014). Drying of foodstuffs. In: Mujumdar AS (ed) Handbook of industrial drying, 4th edn. CRC Press, NewYork.
53. Song, Z., Yao, L., Jing, C., Zhao, X., Wang, W., & Ma, C. (2017). Drying behavior of lignite under microwave heating. *Drying Technology*, 35(4), 433-443
54. Song, Z., Jing, C., Yao, L., Zhao, X., Wang, W., Mao, Y., & Ma, C. (2016). Microwave drying performance of single-particle coal slime and energy consumption analyses. *Fuel Processing Technology*, 143, 69-78.
55. Sorour, H., & El-Mesery, H. (2014). Effect of microwave and infrared radiation on drying of onion slices. *International Journal of Research in Applied, Natural and Social Sciences*, 2 (5):119-130.
56. Taheri-Garavand, A., Mumivand, H., Fatahi, S., Nasiri, A., & Omid, M. (2021). Modeling the kinetics of essential oil content and main constituents of mint (*Mentha aquatica* L.) leaves during thin-layer drying process using response surface methodology. *Journal of Food Processing and Preservation*, e15515.
57. Taheri-Garavand, A., & Meda, V. (2018). Drying kinetics and modeling of savory leaves under different drying conditions. *International Food Research Journal*, 25(4).
58. Taheri-Garavand, A., Rafiee, S., & Keyhani, A. (2011). Effective moisture diffusivity and activation energy of tomato in thin layer dryer during hot air drying. *International Transaction Journal of Engineering, Management and Applied Sciences & Technologies*, 2(2), 239-248.

59. Tahmasebi, A., Yu, J., Han, Y., Zhao, H., & Bhattacharya, S. (2014). A kinetic study of microwave and fluidized-bed drying of a Chinese lignite. *Chemical Engineering Research and Design*, 92(1), 54-65.
60. Vadivambal, R., & Jayas, D. S. (2007). Changes in quality of microwave-treated agricultural products—A review. *Biosystems Engineering*, 98, 1–16
61. Venkatesh, M. S., & Raghavan, G. S. V. (2004). An overview of microwave processing and dielectric properties of agri-food materials. *Biosystems engineering*, 88(1), 1-18.
62. Wang, Y., Zhang, M., & Mujumdar, A. S. (2014). Microwave-Assisted Drying of Foods—Equipment, Process and Product Quality. *Modern drying technology*, 279-315.
63. Wang, J., & Sheng, K. (2006). Far-infrared and microwave drying of peach. *LWT-Food Science and Technology* 39 (3):247-255.
64. Wang, J., & Xi, Y.S. (2005) Drying characteristics and drying quality of carrot using a two-stage microwave process. *Journal of Food Engineering*, 68:505–511
65. Wray, D., & Ramaswamy, H. S. (2015). Novel concepts in microwave drying of foods. *Drying Technology*, 33(7), 769-783.
66. Yan, W. Q., Zhang, M., Huang, L. L., Tang, J., Mujumdar, A. S., & Sun, J. C. (2010). Studies on different combined microwave drying of carrot pieces. *International journal of food science & technology*, 45(10), 2141-2148.
67. Zarein, M., Samadi, S. H., & Ghobadian, B. (2015). Investigation of microwave dryer effect on energy efficiency during drying of apple slices. *Journal of the Saudi Society of Agricultural Sciences*, 14(1), 41-47.
68. Zhang, M., Jiang, H., & Lim, R. X. (2010). Recent developments in microwave-assisted drying of vegetables, fruits, and aquatic products—Drying kinetics and quality considerations. *Drying Technology*, 28(11), 1307-1316.
69. Zhang, M., Tang, J., Mujumdar, A. S., & Wang, S. (2006). Trends in microwave-related drying of fruits and vegetables. *Trends in Food Science & Technology*, 17(10), 524-534.
70. Zielinska, M., & Markowski, M. (2010). Air drying characteristics and moisture diffusivity of carrots. *Chemical Engineering and Processing: Process Intensification*, 49(2), 212-218.

A review of the application of microwave technology in the drying of agricultural and protein products

Soodabeh Fatahi¹, Faroogh Sharifian^{2*}

1. PHD Student, Department of Agricultural Machinery, Faculty of Agriculture, Urmia University, Urmia, Iran

2*. Assistant Professor, Department of Agricultural Machinery, Faculty of Agriculture, Urmia University, Urmia, Iran

Abstract

Today, with improving the living standards and increasing the people awareness, the application of new methods for food preservation in order to preserve its quality and nutritional value is essential for the public health around the world. Drying is considered as one of the fundamental methods in food storage. Traditional drying methods are not so efficient because of their time consuming, low energy efficiency, a significant reduction in the quality of product due to the loss of micronutrients ingredients and color degradation which resulting an increased product waste. This study by introduces the new microwave technology in order to save energy consumption, automate process control, reduce drying time, increase energy efficiency and prevent the environmental problems was able to some extent eliminate the disadvantages of traditional methods. Therefore, the present study aimed to investigate the effects of microwave drying on the changes of various parameters of agricultural and protein products.

Key words: Drying, Microwave, Agricultural Products, Protein Material

*Corresponding author

E-mail: f.sharifian@urmia.ac.ir